

Helsingin Sanomat teki (3.9.) näyttävän kokosivun uutisen YP:n viime numerossa olleen **Juho Rahkosen** analyysistä ”Perussuomalaisten ruumiinavaus. Onko työväen protestipuolueen kannatus saavuttanut vielä ylärajaansa?” Hieman myöhemmin HS palasi Rahkosen analyysiin pääkirjoituksessaan (12.9.) ja luonnehti sen merkitystä seuraavasti:

”Tarkempi näkemys perussuomalaisista on palvelus koko kansalle. Äänestäjä voi miettiä, onko puolueessa kenties hänenkin poliittinen kotinsa. Vastakkaista mieltä olevat taas tietävät paremmin, että perussuomalaiset eivät ole yhden stereotypian tai pilapiirroksen juttu... Tämänhetkinen tieto ei riitä ennustamaan, onko perussuomalaisten kohtalo kukoistaa vai kuukahtaa oppositiotaipaleellaan. Potentiaalisesti kyse on neljäsosaa suomalaisista edustavasta liikkeestä, jonka vähättelyllä on enää lähinnä viihdearvoa.”

Masennuksesta kärsivä 26-vuotias mies oli ollut kuukauden uuden masennuslääkkeen testiryhmässä, kun hän ajautui rajuun riitaan tyttöystävänsä kanssa. Tästä seuranneesta tunnekuohussa mies päätti tappaa itsensä ja söi kaikki jäljellä olevat 29 tablettia kerralla. Seu-

rannut hirveä olo sai kuitenkin miehen hakeutumaan hoitoon, jossa miehellä todettiin pahasti alentunut verenpaine ja korkea pulssi. Mikään hoito ei tuntunut auttavan. Silloin lääkäri otti selvää, millaista lääkettä mies oli kokeessa oikein saanut. Selvisi, että mies oli kuullut kontrolliryhmään eli oli saanut vain plaseboa eli pelkkiä kalkkitabletteja. Kun mies kuuli totuuden, verenpaine ja pulssi palautuivat normaaleiksi vartitunnissa.

Tällä tositarinalla alkoi YLEN Teemalla syyskuussa esitetyn ”**Mielen salattu voima**” -sarjan ensimmäinen osa. Tätä yksittäistapausta seurasi ohjelmassa systemaattisten empiiristen kokeiden esittelyjä ja niiden sanoma oli varsin yhdenmukainen: lumlääkkeet tai -leikkaukset ovat vaikeissakin sairauksissa lähes yhtä tehokkaita kuin oikeat lääkkeet tai leikkaukset – jos potilas uskoo niiden tehoon. Ja kumpaankin suuntaan: jos potilas uskoo lääkkeen tai leikkauksen parantavaan voimaan, hän todennäköisesti paranee niiden laadusta huolimatta – ja vastaavasti sairastuu tai joutuu peräti kuoleman kielisiin, jos uskoo saaneensa myrkyä tai lääkkeen yliannostuksen.

Ohjelman johtopäätös: mieli ja keho ovat ”päällekkäin”. Ruumiilliset toiminnot ja niiden sujuminen tai häiriöt heijastuvat mieleen, mutta myös ja ennen kaikkea toisin päin: mielen toiminta näyttää säätelevän ällistytävään voimakkaasti fyysisiä mekanismeja. Edellytys vain on, että mieli on vaikutuksella altis – tai kuten ohjelman alaotsikko pelkisti: ”Usko, niin paraneet”. Tai siis yhtä hyvin: ”Usko,

niin sairastut tai kuolet”.

Tämä sarjan ykkösosa jäi mieleen monesta syystä, päällimmäisenä se, että se tuntui antavan taustatukea YP:n viime numerossa (4/2011) olevan artikkelin (Kirsti Kinnunen & Pekka Virtanen & Hannu Valtonen: Koettu onnellisuus ja koettu terveys) kummalliselle johtopäätökselle: kausaalisuhte näyttäisi kulkevan (myös) niin päin, että koettu onnellisuus tuottaa koettua terveyttä.

Tuo Mielen salattu voima -ohjelma palautti mieleen vanhan muistikuvan. Terveys 2000 -lehti (nykyisin HyväTerveys) aloitti lokakuussa 1985 ja olin sen kolumnistina lehden perustamisesta vuoteen 1994. Ensimmäisen juttuni otsikko oli ”**Itsen palauttaminen**” ja sen ydinkohdat kulkivat näin:

”Vanha kansa sanoi, että ’ihmisellä on semmonen haltia kuin ihminen itte on’. Haltia oli tavallaan ihmisen kaksois-olento, joka kuitenkin tiiviisti sulautui ihmiseen – haltiaan viitattiin myös sanoilla muoto, hahmo ja itse. Tosin unen aikana ja joskus muulloinkin haltia saattoi jättää ruumiin ja retkeillä ympäristössä. Ihminen saattoi menettää haltiansa. Masentuneesta tai pelkurista sanottiin, että ’hältä on haltiainen joutunut pois’. Tullakseen terveeksi sairaan tai masentuneen täytyi saada haltia takaisin, ja tähän tarvittiin erikoismiehen eli shamaanin apua. Shamaani-tietäjän toiminta oli varsin usein tehokasta, vaikkei parannusprosentteja olekaan käytettävissä.

Aivan samaa peruskaavioita noudattaa myös nykyinen parannustoiminta, erittäinkin psyykkisten häiriöiden hoidossa. Mitäpä muuta 'haltiaisen' menettäminen kuvaa kuin sitä, että ihmisen suhde omaan minään tai yhteisöön tavalla tai toisella häiriintyy: elämää katoaa mieli. Sitä masentuu ja kun masentuu, alkaa kylkiäiseksi tulla kaikenlaista ruumiillista oiretta. Ja kun omat voimat eivät masennuksen karkottamiseen riitä, on voimaa saata va ulkopuolelta, toisista ihmisistä, yhteisöltä. Shamaani on heimon edusmies, joka suggestiivisillä kyvyillään kykenee muuntamaan yhteisön energian potilaaseen ja palauttamaan yhteenkuuluvuuden, elämänuskon – haltian – takaisin. Mutta myös potilaan on oltava altis ja aktiivinen: shamaanin ohjeisiin täytyy luottaa ja uhrilahja antaa.

Näin nähtynä kaikkinaisen parantaminen toteutuu yhteisöllisenä riittinä, jossa edusmies ottaa potilaan symbolisesti yhteisön jäseneksi takaisin. Se, millaisia välineitä, tekniikoita ja seremonioita tässä käytetään, on suhteellisen samantekevää – pääasia, että kaikki asianosaiset uskovat niihin.

Pitäisikö terveydenhuollon ideanikkareiden ottaa tässä vaiheessa pienet transsit?”

Valtioneuvos **Harri Holkeri**, isänmaallinen ja rehellinen suomalainen mies, kuoli 74-vuotiaana elokuussa. Pian tämän jälkeen YP:n vanha tuttu, **Urpo Partanen** Lahdesta, kertoi tarinan, joka tässä on pakko toistaa. Partanen oli tarinan tapahtumahetkellä Oy Mallasjuoman tiedotuspäällikkö:

”Minulla oli aikoinaan työs-

säni yksi kontakti Holkeriin. Kyse oli vuoden 1979 eduskunta-vaaleista, kun Holkeri näytti sormillaan muistaakseni Uudessa Suomessa voitonmerkkiä Winston Churchillillä matkien. Kuvatekstissä todettiin, ettei Holkeri osaa tehdä merkkiä oikein. Churchill piti merkkiä tehdesään kämmentä kameraan päin, Holkeri kämmenselkää. Kuvateksti totesi, että Holkerin tyylillä tilataan kaksi kaljaa.

Lähetin Holkerille kaksi koria Lahden A-olutta ja lyhyen viestin: 'Tilaus vastaanotettu.' Parin päivän kuluttua tuli vastauskortti: 'Markkinataloutta on helppo puolustaa, kun se pelaa!'

Minulla on kortti tallella.”

YLEn pitkäaikainen, viime keväänä eläkkeelle jäänyt tv-toimittaja **Timo-Erkki Heino** kuvaa tässä YP:n numerossa, kuinka yritysjohtajien tulot nostettiin Suomessa(kin) vieraisiin sfääreihin. Juuri ennen numeron taiton lähtöä painoon (5.10.) tuli tieto, että Heino on saanut elämäntyöstään valtion tiedonjulkistamispalkinnon. Niinpä YLEn Elävään arkistoon on koottu Timo-Erkki Heinon ohjelmia lamasta, tuloista ja tuloeroista sekä dokumentteja pankkikriisistä (www.yle.fi/elavaarkisto).

Kustannusosakeyhtiö Siltala on julkaissut tänä syksynä sekä **Kari Hotakaisen** että **Tuomas Kyrön** romaanit. YP:n vakikriitikko **Ulla Viertola** arvioi tässä numerossa Hotakaisen ”Jumalan sanan” ja seuraavassa numerossa Kyrön ”Kerjäläisen ja jäniksen”. Helsingin Sanomat puolestaan kertoi (21.9.), että Hotakainen ja Kyrö tekevät par-

hailiaan yhdessä elokuvakäsikirjoitusta. Hanke oli paljastunut elokuvasäätiön tuoreista tukipäätöksistä. Sen työnimenä on ”Suurpää” ja sen kerrotaan olevan ”komedia vauraudesta, suuri suomalainen menestystarina”.

Menestyksekkäs Roska päivässä -liike käynnisti syyskuussa uuden kampanjan tunnuksella ”Rikottu lasi haavoittaa”. Liikkeen perustaja, toimittaja ja myös YP:n pitkäaikainen kirjatarvijoitsija **Tuula-Maria Ahonen** perustelee uutta kampanjaa tiedotteessaan mm. näin:

”Rikottua lasia löytyy kaikkialta Suomesta. Jo yksi rikottu pullo tuottaa kymmeniä sirpaleita. Puoliksi maahan hautautunut lasi säilyttää vuosien ajan terävyytensä. Lasia löytyy leikki-puistoista, koirapuistoista, koulujen ja päiväkotien pihoilta, metsistä, uimarannoilta, parkkipaikoilta ja teiltä. Kun lasipullo on painava ja sen pantti kaikkein alhaisin, tämä on viesti yhteiskunnalta, että lasipullojen palautus ei ole kovin tärkeää. Kuvavaava on, että ulkomaalaisetkin pullojen kerääjät jättävät raskaat ja halpapatantiset lasisamppanjanpullot maahan rikottaviksi.

Olen tehnyt aloitteen sekä ympäristöministeri **Ville Niinistö**lle että **Palpan** (Palautuspakkaus Oy:n) hallitukselle, että lasipullon panttintahintaa nostetaan tuntuvasti eli euron suuriseksi.”

Eduskuntapuolueiden ryhmänjohtajat ovat linjanneet (HS 21.9.), että istuntosalissa ei saa käyttää ilmaisia ”persu” ja ”kepu”, mutta ”demari” käy edelleen. Lyhenteissä on eroja!